

Univerza
v Ljubljani

Biotehniška fakulteta
Oddelek za krajinsko arhitekturo

MODEL PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE 2050

Gradivo za delavnico

Naročnik: **Ministrstvo za okolje in prostor**
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

Izvajalec: **Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo**

Podizvajalci: **PNZ svetovanje projektiranje d.o.o.**
Krajinska arhitektura Alenka Cof s.p.

Ljubljana, september 2017

Naročnik: Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

Predstavnik naročnika: mag. Tomaž Miklavčič

Javno naročilo: 430-87/2017
Številka pogodbe: 2550-17-510007

Projekt:

Model prostorskega razvoja Slovenije 2050

Faza: Gradivo za delavnico

Izvajalec: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta
Oddelek za krajinsko arhitekturo
Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana

Nosilka naloge: dr. Mojca Golobič, mojca.golobic@bf.uni-lj.si

Avtorji poročila: dr. Mojca Golobič, univ.dipl.inž.kraj.arh.
dr. Nadja Penko Seidl, univ.dipl.inž.kraj.arh.
mag. Alenka Cof, univ.dipl.inž.kraj.arh.
mag. Gregor Pretnar, univ.dipl.inž.grad.
Lea Ružič, M. Sc.

Ljubljana, september 2017

Kazalo vsebine:

1 UVOD.....	5
2 METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO MODELA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE	6
2.1 Proces izdelave modela in namen delavnice	6
HEMA 1: PROCES IZDELAVE MODELA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE	7
PREGLEDNICA 1: POVZETEK IZHODIŠČ IZ DOKUMENTOV IN ŠTUDIJ.....	7
SLIKA 1: PRIKAZ URBANEGA SISTEMA SLOVENIJE (STANJE 2016) IN ZASNOVE POLICENTRIČNEGA URBANEGA SISTEMA PO SPRS 2004.....	9
SLIKA 2: FUNKCIONALNA URBANA OBMOČJA SREDIŠČ NACIONALNEGA POMENA (STANJE LETA 2015)	10
SLIKA 3: PRIMERJAVA DELEŽEV ZAVAROVANIH POVRŠIN NARAVE LETA 2010 IN 2016	11
SLIKA 4: NARAVNI VIRI	Napaka! Zaznamek ni definiran.
SLIKA 5: PREPOZNAVNOST	Napaka! Zaznamek ni definiran.
SLIKA 6: INFRASTRUKTURA	Napaka! Zaznamek ni definiran.
2.2 Vrednotenje modelov prostorskega razvoja.....	12
PREGLEDNICA 2: MODEL SPRS 2004	12
PREGLEDNICA 3: MODEL STANJA	14
2.3 Zasnova modela	17

Program posveta:

1. Uvodni pozdrav (MOJCA, (PRO)DEKAN BF)
2. Namen posveta, predstavitev poteka prenove SPRS, vloga modela prostorskega razvoja v SPRS (TOMAŽ, BLANKA)
3. Predstavitev izhodišč (Model prostorskega razvoja v SPRS2004, model na osnovi stanja in trendov v prostoru, vrednotenje obeh modelov glede na cilje SPRS2050) (MOJCA)
Razprava za razjasnitev, dopolnitev
4. Usmerjena razprava (TOMAŽ, MOJCA, če bodo skupine, tudi ostali)
Aktualnost Modela SPRS2004 (katere sestavine, ali imamo instrumente)
Zaželenost Modela trenda (katere sestavine da, katere ne)
Odmor za kavo
5. Izhodišča za Model SPRS2050 (MOJCA)
6. Razprava o izhodiščih, dopolnitve (TOMAŽ, MOJCA, če bodo skupine, tudi ostali)

1 UVOD

Model prostorskega razvoja Slovenije 2050 (MPRS2050) se pripravlja v okviru prenove Strategije prostorskega razvoja Slovenije iz leta 2004 (SPRS2004). SPRS2050 bo celovit dokument, ki bo vključeval vizijo in cilje prostorskega razvoja, model prostorskega razvoja države ter ukrepe za doseganje zastavljenih ciljev in prostorske kohezije, vključno z okvirom za usklajevanje prostorsko relevantnih sektorskih politik in drugih javnih interesov. Direktorat za prostor na Ministrstvu za okolje in prostor je do sedaj oblikoval Vizijo in izhodišča za prenovo SPRS ter pripravil pregled stanja na področju urejanja prostora in izhodišča ključnih vsebinskih področij: funkcionalna urbana območja, podeželje in zelena infrastruktura, gorska in obmejna območja, morje in obala ter prostorske možnosti za nizkoogljično družbo. V okviru oblikovanja nove SPRS poteka tudi strateško vrednotenje ter celovita presoja vplivov na okolje, ki bosta prispevala k doseganju konsistentnosti in celovitosti prostorske strategije (ciljev, ukrepov, usmeritev), k sinergijski povezanosti med ukrepi prostorske ter drugih politik ter k optimizaciji z vidika vplivov na okolje.

Naloga Model prostorskega razvoja Slovenije bo na podlagi vizije in ciljev prostorskega razvoja 2050, projekcij razvoja ter izhodišč v ključnih strateških dokumentih opredelila možne različice prostorskega razvoja. Predlagani modeli bodo osnova za širšo razpravo, ki naj bi odgovorila na vprašanje, s katerim modelom bi se najbolj optimalno približali uresničevanju vizije in ciljev prostorskega razvoja.

Model prostorskega razvoja je predstava o možni materializaciji vizije in ciljev prostorskega razvoja; okvir za določanje prostorske razporeditve posameznih sistemov, rabe prostora in prostorskih struktur, na ustrezno posplošeni - strateški ravni. Prostorski model je zasnovan na sočasnem razvoju treh ključnih sistemov: (1) poselitve, (2) gospodarske javne infrastrukture ter (3) krajine in zelene infrastrukture. Pri vseh treh so upoštevani družbeni, gospodarski in okoljski vidiki razvoja. Kot ključne so identificirane tiste kategorije, ki predstavljajo potenciale ali tveganje za doseganje prostorske kohezije; to so presečne (sinergijske ali konfliktne).

Glavne sestavine modela so:

- prostorske kategorije; te so dveh vrst: (1) tiste, ki jih je mogoče določiti in prikazati na kartah na tej ravni podrobnosti in (2) tiste, za katere je možno navesti merila, konkretna (kartografska) določitev pa se izvede na nižji (npr. regionalni) ravni
- usmeritve (vezane na posamezno kategorijo).

Poleg teh so z modelom povezani še:

- ukrepi (vezani na usmeritev)
- kazalniki (izhodiščne in ciljne vrednosti kategorij, vezane na ukrep in na cilje)

Ti so upoštevani, ne pa tudi podrobneje obravnavani v okviru te naloge.

Zasnova in opredelitev vsebine modela prostorskega razvoja 2050 je shematično prikazana na sliki 1 spodaj.

Namen modela je preveriti in prikazati možnosti uresnitve vizije in ciljev v prostoru, olajšati prepoznavanje sinergij in konfliktov med usmeritvami znotraj prostorske politike ter v soočenju z drugimi (sektorskimi) politikami. Model prostorskega razvoja in njegovo uresničevanje je na eni strani odvisno, na drugi strani pa tudi vpliva na sektorske politike, predvsem prometno, stanovanjsko, politike, ki zagotavljajo javne storitve, kot so šolstvo, zdravstvo, javna uprava, tudi na kmetijsko in okoljsko politiko. Poleg tega je model prostorskega razvoja na državni ravni tudi izhodišče in okvir za strategije (vizije, cilje, prostorske načrte) na nižjih ravneh (regije in občine).

2 METODOLOGIJA ZA PRIPRAVO MODELA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE

2.1 Proces izdelave modela in namen delavnice

Glavni koraki priprave modela so (shema 1):

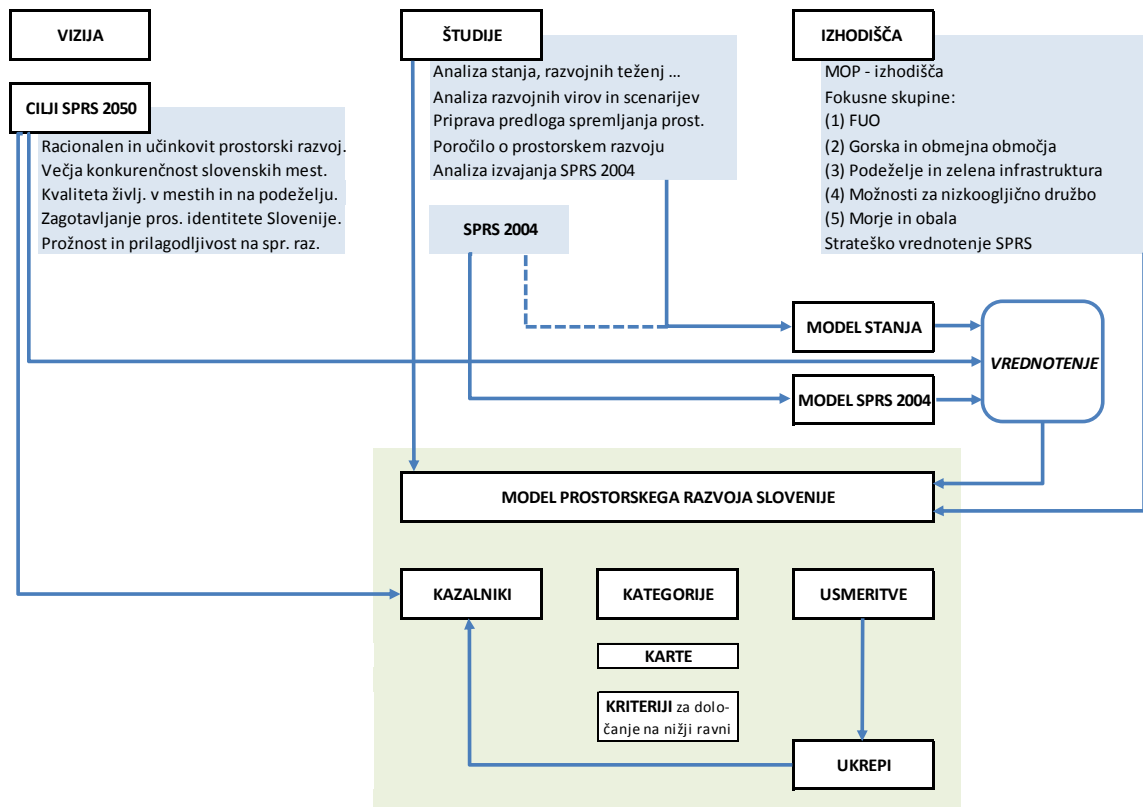
- pregled gradiv in povzemanje izhodišč (preglednica 1)
- oblikovanje normativnega in deskriptivnega modela prostorskega razvoja
- vrednotenje obeh modelov z vidika ciljev SPRS2050 (preglednici 2 in 3)
- oblikovanje izhodišč in elementov modela/modelov PRS2050.

Namen delavnice je preveriti vrednotenje obeh modelov ter ugotoviti, (1) koliko je normativni model še veljaven v novih okoliščinah, če je, do katere mere je realen in katere instrumente potrebujemo za njegovo uresničevanje; (2) koliko je model stanja in trendov zaželen, če ni, kaj želimo namesto tega. Namen je tudi preveriti in dopolniti/spremeniti izhodišča in elemente modela SPRS2050.

V nadaljevanju sledi še:

- vrednotenje modelov PRS2050
- končno oblikovanje elementov modela PRS2050

Model je pripravljen na osnovi študij in dokumentov, ki so bili pripravljeni v postopkih priprave prenove SPRS. Osnovno izhodišče je veljavna SPRS (2004), upoštevane pa so vse študije, ki so nastale v povezavi s tem dokumentom in prostorskim razvojem po letu 2004. Na osnovi tega sta bila oblikovana dva modela prostorskega razvoja: model, kot je predviden s SPRS2004 (*normativni*) in model, kot ga lahko razberemo iz stanja in trendov v prostoru (*deskriptivni*). V naslednjem koraku sta bila oba modela vrednotena z vidika ciljev SPRS2050. Rezultati vrednotenja ter gradiva, pripravljena v okviru tematskih skupin, so bili osnova za oblikovanje predloga elementov modela/modelov PRS 2050.

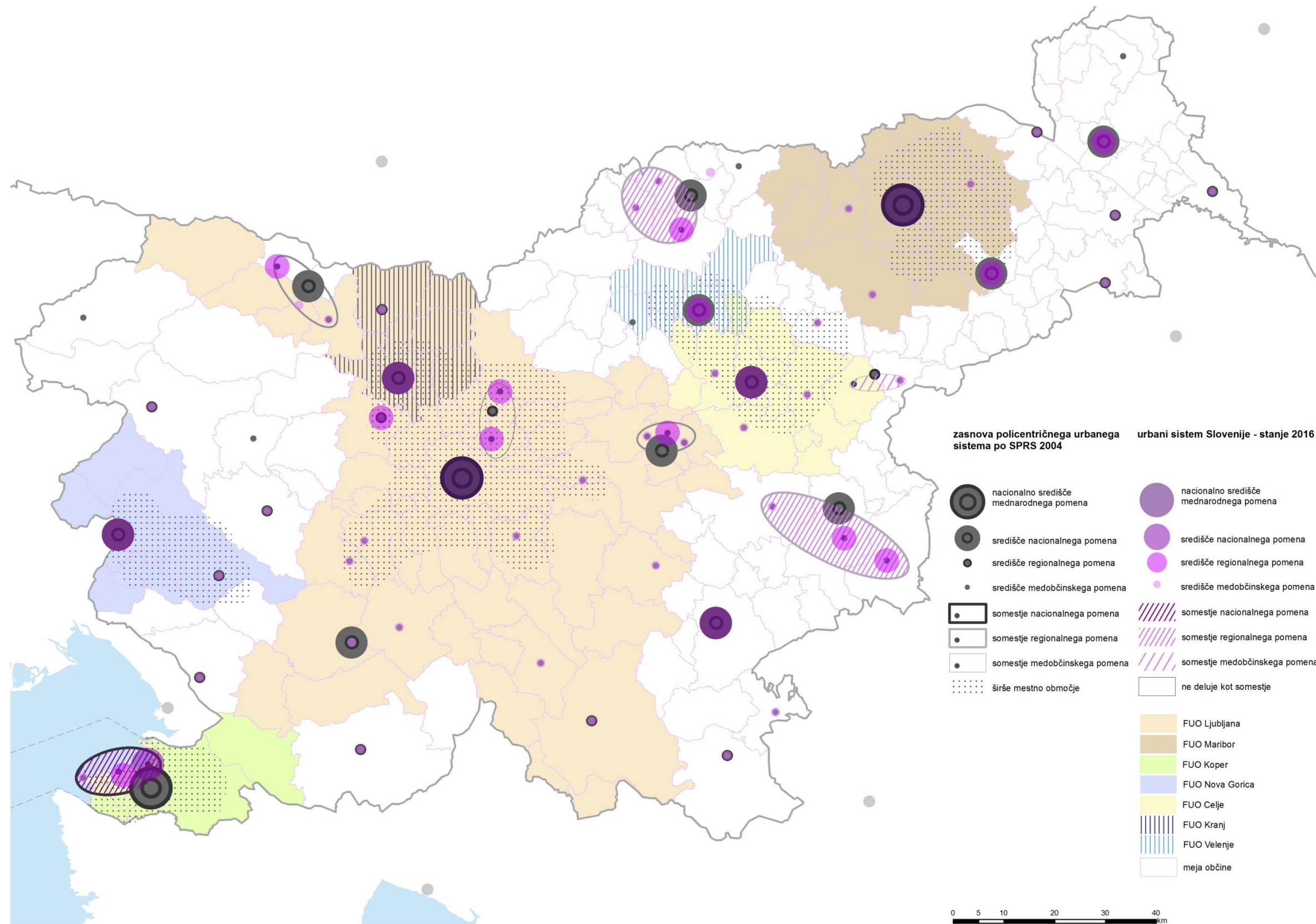

HEMA 1: PROCES IZDELAVE MODELA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE

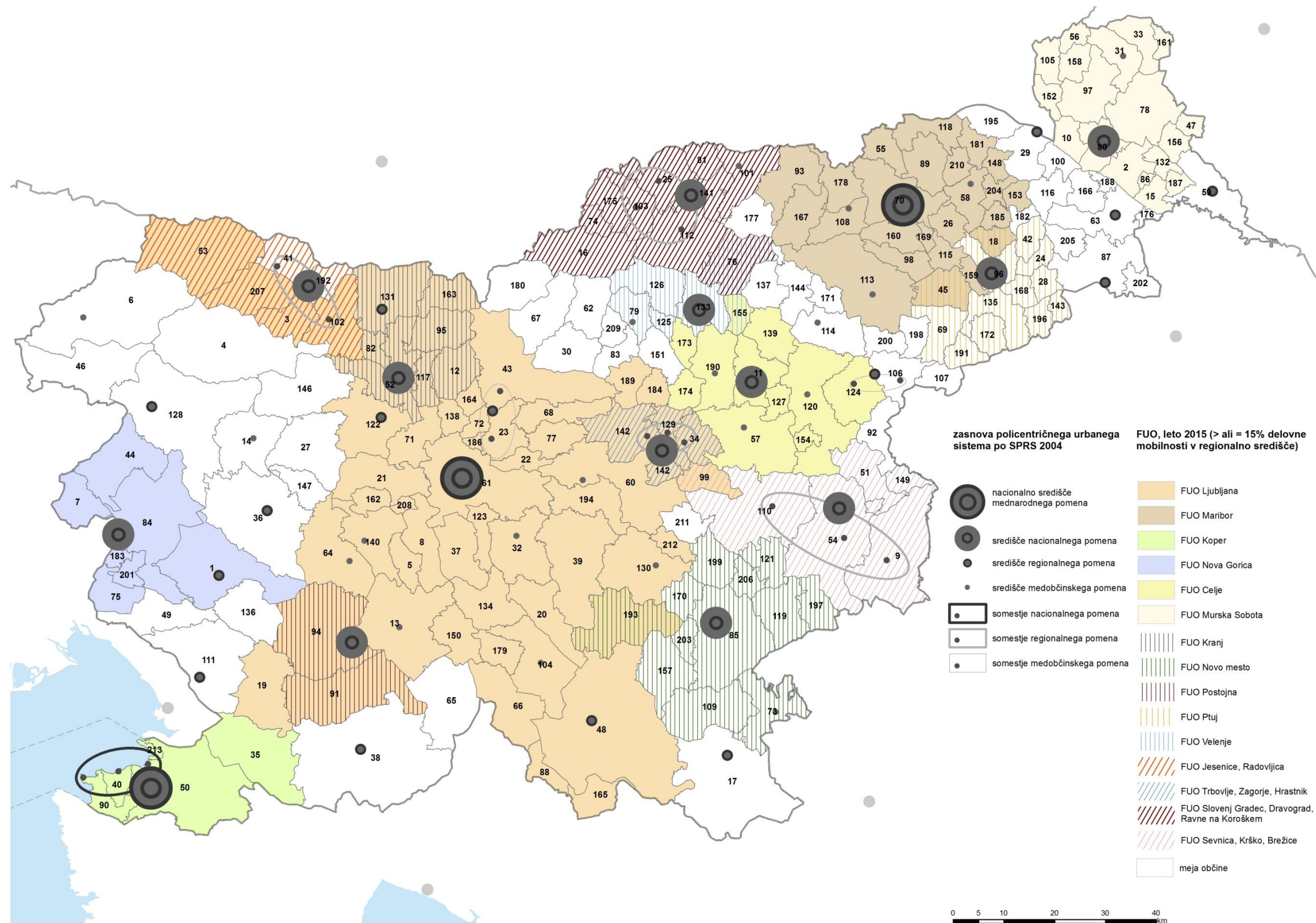
PREGLEDNICA 1: POVZETEK IZHODIŠČ IZ DOKUMENTOV IN ŠTUDIJ

IZHODIŠČA	sestavina POSELITEV	PROMET	KRAJINA
KLJUČNE KATEGORIJE	(1) <i>središča</i> (mednarodnega, nacionalnega, regionalnega, medobčinskega pomena, pomembnejša lokalna središča in lokalna središča oz. središča vicinalnega pomena) (2) <i>funkcionalna urbana območja (FUO)/ gravitacijska območja / širša mestna območja</i> (3) <i>funkcionalne regije</i> (možna razmejitev Slovenije na regije: 3 / 7 / 12 regij, najustreznejša naj bi bila delitev na 6-8 regij) (4) <i>mesta, mestna naselja</i> (5) <i>suburbanizirana podeželska območja</i> (6) <i>jedrna podeželska območja</i> (7) <i>odmaknjena podeželska</i>	1) <i>območja integriranega javnega prometa in poselitve /urbana območja, ki so prometno (z javnim potniškim prometom) dobro povezana z urbanim središčem</i> (2) <i>razvojno prometne osi</i> (V. in X. panevropski prometni koridor, Videm-Nova Gorica-Reka, Tretja razvojna os in Šentilj-Zagreb) (3) <i>mednarodna vozlišča</i> (4) <i>prometni terminali mednarodnega, nacionalnega, regionalnega pomena</i>	(1) <i>pretežno naravna,</i> (2) <i>pretežno kulturna / jedrna podeželska območja</i> (3) <i>pretežno urbana krajina / suburbanizirana podeželska območja</i> (4) <i>kmetijsko intenzivna krajina</i> (5) <i>odmaknjena podeželska območja / Gorska in obmejna območja</i>

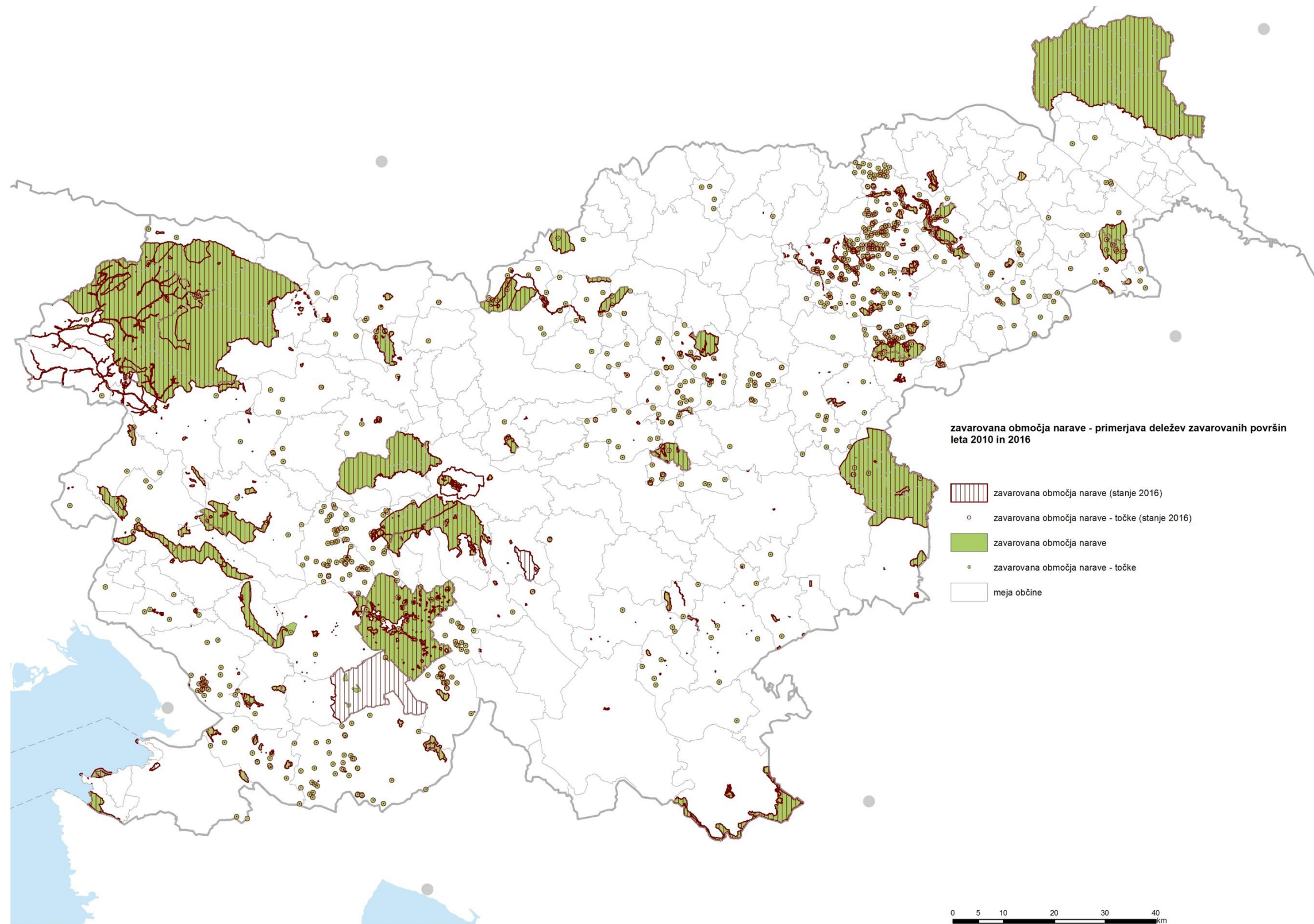
IZHODIŠČA	sestavina POSELITEV	PROMET	KRAJINA
	<i>območja / gorska in obmejna območja</i> <i>(8) območja za stanovanjsko oskrbo</i> (urbana območja znotraj ŠMO z dobro dostopnostjo do JPP in povezanostjo s središčem višjega ranga) <i>(9) čezmejno, med-regionalno sodelovanje / čezmejna funkcionalna območja</i>		
USMERITVE / PRIORITETE / CILJI	(a) notranji razvoj mest in drugih naselij, racionalna raba zemljišč in objektov (b) komunalno opremljanje zemljišč (c) ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti mest in drugih naselij d) krepitev vloge urbanih središč in njihovih funkcionalnih območij v širšem evropskem in čezmejnem prostoru (e) ciljna dostopnost z gravitacijskih območij do funkcij urbanih središč višjega ranga (središča nacionalnega pomena) 45 minut, ciljna dostopnost gravitacijskih območij središč nižjega ranga (središča regionalnega pomena) 30 minut (f) krepitev konkurenčnosti	(a) prometna infrastruktura, ki omogoča dostopnost do: (funkcij v) središčih 12 pokrajin / središč najvišjega (višjega / nižjega) ranga / priključka na avtocesto ali hitro cesto v 35 in 45-minutni izohroni / postaje na hitri železniški progi v 30-minutni izohroni / mednarodnega letališča (v Sloveniji) vsaj v izohroni 45 minut / delovnih mest v proizvodnji / do parcel za gradnjo proizvodnih kapacitet (b) povezanost vseh regij z glavnim mestom / tremi glavnimi državnimi središči (c) povezave s tujino in med sosednjimi regijami (c) krajši čas potovanja, (d) višjo raven storitev za javni prevoz, (e) boljše stanje cest, kjer je to potrebno.	(a) prepoznavnost z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine / Ohranjanje in nove oblike gospodarjenja s kulturno dediščino, (b) naravne kakovosti krajine/ varstvo narave/ohranjanje in nove oblike gospodarjenja z naravno dediščino (c) preudarna raba naravnih virov in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (d) prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi, (e) vitalnost in privlačnost podeželja/ medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij. (f) turistični razvoj
SCENARIJI RAZVOJA	<i>Tematski scenariji</i> za ključne razvojne izzive: podnebne spremembe in njihove posledice, razporeditev in raba naravnih virov, varnost, demografske spremembe, tehnološki razvoj, sistemi/institucionalni razvoj <i>Integrirani scenariji:</i> (I) odprtost in odgovornost, (II) konkurenčnost za vsako ceno, (III) strah pred spremembami in (IV) red in varnost.		

SLIKA 1: PRIKAZ URBANEGA SISTEMA SLOVENIJE (STANJE 2016) IN ZASNOVE POLICENTRIČNEGA URBANEGA SISTEMA PO SPRS 2004

SLIKA 2: FUNKCIONALNA URBANA OBMOČJA SREDIŠČ NACIONALNEGA POMENA (STANJE LETA 2015)

SLIKA 3: PRIMERJAVA DELEŽEV ZAVAROVANIH POVRŠIN NARAVE LETA 2010 IN 2016

2.2 Vrednotenje modelov prostorskega razvoja

PREGLEDNICA 2: MODEL SPRS 2004

Model A	sestavina: POSELITEV	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
CILJI SPRS 2050			
Racionalen in učinkovit prostorski razvoj	+/- Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Notranji razvoj (zgoščevanje poselitvenih območij urbanih naselij ob hkratnem zagotavljanju zadostnih zelenih površin, prenova degradiranih urbanih območij). Učinkovita in varčna raba energije Gospodarske cone v središčih nacionalnega / regionalnega pomena ter v lokalnih središčih, ki ustrezajo prostorskim kriterijem.	+ Gospodarsko, socialno, okoljsko in prostorsko najbolj smotrne in učinkovite oblike in poteke prometa. Razvoj gospodarske javne infrastrukture v skupnih koridorjih Učinkovit, zanesljiv in prostorsko racionalen sistem TK omrežja Obnova, posodobitev ter povezovanje vodooskrbnih sistemov. Prostorsko racionalen način končnega odlaganja odpadkov	+ Zagotavlja se gospodarno, preudarno in prostorsko racionalno rabo naravnih virov. Celovit sistem gozdnih prometnic. Uravnotežena oskrba z mineralnimi surovinami, ki upošteva prostorsko racionalno organizacijo. Umeščanje rekreacijske infrastrukture v jedrna območja.
Večja konkurenčnost slovenskih mest	+ Cilj 3: Večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru Prioriteta 1.1: (povezanost s širšim evropskim prostorom) Gospodarske cone v središčih nacionalnega / regionalnega pomena ter v lokalnih središčih, ki ustrezajo prostorskim kriterijem. Aktivna zemljiška politika za pridobivanje zemljišč za stanovanjski fond zlasti za neprofitno stanovanjsko gradnjo in delovanje javnih služb, razvoj storitvene ter proizvodne dejavnosti	+ Neposredne železniške povezave gospodarskih con in posameznih gospodarskih subjektov na železniško omrežje. Dograditev železniške in druge prometne infrastrukture za pospešitev razvoja in konkurenčnosti koprškega pristanišča	+ V območjih prepoznavnosti krajine se spodbuja dejavnosti, kot so trajnostna raba dediščine, razvoj turizma v povezavi s kulturnimi vrednotami in s tradicionalno kmetijsko dejavnostjo, oblikovanje kulturnih poti in podobno ter tako prispeva h gospodarskemu razvoju ter ohranitvi in povečanju prepoznavnosti.
Kvaliteta življenja v mestih in na podeželju	+ Cilj 4: Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij Prioriteta 3.1: (vitalnost ter kakovost bivalnega prostora) in 6.1: (diverzifikacija dejavnosti na podeželju)	+ Razvoj infrastrukturnih sistemov se načrtuje usklajeno z razvojem poselitve tako, da prispevajo h kvalitetnemu razvoju in privlačnosti mest ter drugih naselij. Ob tem se zagotavlja	+ Gradnja zunaj poselitvenih območij naj bo v vlogi dviganja kvalitete kulturne krajine, bivalnih pogojev, zaposlitvenih možnosti.

Model A CILJI SPRS 2050	sestavina: POSELITEV	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
	Zgornja meja gostote pozidanosti in primerna razmerja med grajenimi in zelenimi površinami. Tipe zazidave se uskladi z obstoječo pozidavo, ob upoštevanju sodobnih trendov v arhitekturi. V stanovanjskem območju se omogoča socialne stike in peš dostopnost do storitev.	kvalitetne bivalne in delovne pogoje, zmanjšuje negativne vplive na naravno in bivalno okolje.	
Zagotavljanje prostorske identitete Slovenije	+ Cilj 10: Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti V podeželskih naseljih in vaseh, v katerih se razvija turizem, se vzdržuje in ustvarja oblikovno prepoznavnost. Ohranja in varuje se avtohtone poselitvene vzorce, zagotavlja se arhitekturno prepoznavnost naselij. Na obrobja naselij se ne umešča dejavnosti, ki negativno vplivajo na prepoznavno podobo naselij v krajini. Prenova ima prednost pred novogradnjo v naseljih, ki so del širše prostorske identitete	+ Infrastrukturne sisteme se načrtuje tako, da prispevajo k skladnemu razvoju območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi.	+ Pri načrtovanju se upošteva splošne usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti krajinskih območij in arhitekturne prepoznavnosti.
Prožnost/ odpornost in prilagodljivost na spremenjene razmere	+ Zasnova: Enotno policentrično omrežje, ki se s prilagodljivo, na vseh ravneh dobro organizirano strukturo, odziva na izzive evropskega prostora. Odpravlja se vzroke, ki vplivajo na večanje razpršenosti gradnje, uničujejo fleksibilnost mest in zgradb, povzročajo monokulturna predmestja in izolirane suburbije ter prekomerno onesnaževanje	+ Posamezne energetske sisteme se razvija tako, da so med seboj usklajeni in dopolnjuječi, da so fleksibilni in se jih lahko prilagaja spremembam v družbi.	+ Dejavnosti se umešča prostor tako, da se kvaliteta vodnih virov ne poslabšuje in njihova količina ne zmanjšuje. V območjih suše se kmetijsko dejavnost prilagodi za zmanjševanje možnosti škodljivih posledic.

Model A	sestavina: POSELITEV	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
CILJI SPRS 2050			
	okolja.		

Legenda:

- + sestavina modela je skladna s ciljem, opaženi so pozitivni trendi
- o sestavina modela ne vpliva na cilj, trendi so nevtralni
- sestavina modela je v nasprotju s ciljem, opaženi so negativni trendi

PREGLEDNICA 3: MODEL STANJA

Model B	sestavina: POSELITEV	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
CILJI SPRS 2050			
Racionalen in učinkovit prostorski razvoj	-/+ Neuravnotežen razvoj (bolj se razvijajo mesta v osrednji Sloveniji in vzdolž avtocestnega križa, manj pa mesta izven obeh prostorsko-razvojnih osi (to so zasavska mesta, mesta na Kočevskem, Koroškem, v Beli krajini, na Notranjskem in v Zgornjem Posočju). Centralizacija dejavnosti v večjih središčih in velike razlike med mesti in podeželjem pri oskrbi in storitvah. Praznjenje podeželskih obmejnih in goratih območij. Močno je prisoten trend suburbanizacije v okolici večjih mest (izrazito v ljubljanski in obalni urbani regiji). Takšen vzorec ustvarja razpršenost poselitvenih območij, visoke stroške opremljanja zemljišč z infrastrukturo, energetsko potratnost, izgubljanje kmetijskih površin.	- Prometni sistem se ni razvijal usklajeno, poudarek je bil na razvoju avtocestnega omrežja, zaostala je gradnja novih medregionalnih cestnih povezav, malo je bilo vlaganj v rekonstrukcije obstoječih cest. Pomanjkanje investicij v železniško infrastrukturo in slaba povezanost različnih vrst prometa. Poselitvena struktura z velikim številom in razpršenostjo naselij je neugodna za organizacijo učinkovitega sistema JPP zato se ta ni razvil v zadostni meri.	- Zmanjševanje površin kmetijskih zemljišč (stalen pritisk na kmetijska zemljišča, medtem ko ostajajo stavbne parcele v naseljih nepozidane, opuščanje kmetijskih zemljišč in njihovo zaraščanje).
Večja konkurenčnost slovenskih mest	-/+ Šibka vloga slovenskih mest v primerjavi z mesti v sosednjih državah (ni močnih urbanih centrov, ki bi bili dobro vpeti v mednarodne tokove). Na ravni mest se kažejo različni trendi; mesta	-/+ Vpetost Slovenije v evropsko infrastrukturno omrežje (V. in X. evropski prometni koridor). Zaostajanje in neusklajenost v izgradnji prometnih sistemov grozi, da bodo	-/+ Slovenska mesta imajo razmeroma visok delež zelenih površin in so praviloma dobro povezana z zelenim zaledjem. Razpoložljivi in kakovostni vodni viri za prebivalstvo in gospodarstvo.

Model B CILJI SPRS 2050	sestavina: POSELITEV	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
	vitalnih mikroregij, ki ležijo ob avtocestnem križu ali imajo ugodno obmejno lego, se uspešno razvijajo, so konkurenčna, medtem, ko druga s slabšo dostopnostjo in periferno lego razvojno zaostajajo (degradirana urbana območja). Z vidika mednarodne konkurenčnosti imajo pomembnejšo vlogo mesta Ljubljana in Koper, deloma še Maribor. Ljubljana je v kategorijah velikost, konkurenčnost, povezljivost in znanje določena kot MEGA območje.	ključni prometni tokovi zaobšli Slovenijo. Močno zaostaja razvoj železniške infrastrukture (v pogledu zmogljivosti, tehnologij in tudi razvoja kombiniranega prometa). Razvoj Luke Koper je oviran zaradi neustrezne železniške povezave in pomanjkanja logističnih površin. Pospešen razvoj kolesarskega prometa in ureditev kolesarskih poti.	Na odmaknjenem podeželju s slabšimi pridelovalnimi pogoji, zlasti na obrobjih Slovenije, se nadaljujejo procesi depopulacije, staranja, opuščanja kmetijstva in zaraščanja.
Kvaliteta življenja v mestih in na podeželju	+ Kakovost bivalnega okolja v Sloveniji je na splošno visoka (čisto okolje, velik delež zelenih površin, nizka gostota poselitve). Manjša in srednje velika mesta ali naselja nudijo večjo kakovost bivanja, bližina naravnega okolja in možnosti za rekreacijo pa tudi bolj zdravo bivalno okolje.	- Enostranska dostopnost in odvisnost od osebnega prometa (prevladuje uporaba osebnih vozil, JPP je kljub gosti mreži potniških linij ter gostega omrežja postajališč slabo razvit in neučinkovit). Povečevanje osebnega in tovornega cestnega prometa negativno vpliva na kakovost zraka predvsem v mestih (onesnaženje z delci PM10 in dušikovi oksidi NOx) in onesnaževanje s hrupom.	+ Razmeroma visok delež zelenih površin v mestih in naseljih in dobra povezanost z zelenim zaledjem. Razvoj urbanega kmetijstva.
Zagotavljanje prostorske identitete Slovenije	- Izgubljanje prostorske identitete s spreminjanjem poselitvenih vzorcev (naselja se širijo v smeri glavnih prometnic, kar povzroča morfološko združevanje naselij v dolge neprekinjene nize, prihaja do drobljenja prostora, prekinjeni so zeleni koridorji med naselji, robovi mest so neizraziti) in z vnašanjem ter nekritičnim posnemanjem tujih arhitekturnih tipov ali vzorcev.	- Gradnja protihrupnih ograj in novih obvoznic ima lahko negativne učinke na prostorsko identiteto (spreminjanje vidnih značilnosti, zastiranje značilnih pogledov, sprememba krajinskih vzorcev).	-/+ Krajina s svojimi regionalnimi in lokalnimi posebnostmi je prepoznana kot nosilka identitete. Neustrezni posegi v prostor, gradnja na obrobju vasi, vnašanje in nekritično posnemanje tujih arhitekturnih tipov in vzorcev, zaraščanje kmetijskih zemljišč vplivajo na spremembe krajinskih vzorcev.

Model B	sestavina:	INFRASTRUKTURA	KRAJINA
CILJI SPRS 2050	POSELITEV		
Prožnost/odpornost in prilagodljivost na spremenjene razmere	-/+ Relativna uspešnost pri odpravljanju posledic naravnih nesreč, manjša uspešnost pri preventivnem delovanju. Še vedno ostaja velik del prebivalstva in objektov na ogroženih območjih poplav, hudournikov, zemeljskih plazov.	-/+ Velik del infrastrukturnih objektov se nahaja na ogroženih območjih poplav, hudournikov, zemeljskih plazov.	-/+

Legenda:

- + sestavina modela je skladna s ciljem, opaženi so pozitivni trendi
- o sestavina modela ne vpliva na cilj, trendi so nevtralni
- sestavina modela je v nasprotju s ciljem, opaženi so negativni trendi

Soočenje modela, kakor ga je predvidela SPRS2004 (normativni model), s cilji nove Strategije kaže, da so vse njegove sestavine ocenjene pozitivno (s pridržkom pri gospodarskih conah) in torej lahko rečemo, da je model še vedno ustrezen. To niti ni presenetljivo, saj so prvi štirje cilji skoraj ali povsem identični ciljem iz SPRS2004. Vsebine, ki so povezane s petim ciljem, torej s prožnostjo oz. odpornostjo, v tem modelu niso izrecno obravnavane, vendar so v določeni meri prisotne. Treba je poudariti, da smo ocenjevali model, torej stanje, kot je bilo predvideno, in ne njegove implementacije. Slednje smo ocenjevali v drugem primeru, ki smo ga poimenovali model stanja oz. trendov (deskriptivni). Tukaj so ocene bistveno slabše, čeprav je pri nekaterih ciljih in trendih možnih več interpretacij. Če je na primer za suburbanizacijo vsekakor mogoče reči, da ne pomeni racionalnega in učinkovitega prostorskega razvoja, pa sta intenziven razvoj vzdolž glavnih cestnih prometnic ter zgoščevanje storitev v večjih središčih izraz določene racionalnosti, čeprav po drugi strani povzročata tudi neracionalna vedenja (dnevne migracije, novogradnje namesto prenove itd). Pomen centralnosti oziroma (avto)cestne dostopnosti se kaže tudi pri konkurenčnosti mest, kjer uspevajo tista z boljšo dostopnostjo. Zlasti Ljubljana je v tem pogledu svoje prednosti dobro izkoristila. Kakovost življenja v Sloveniji je še vedno ocenjena kot visoka, in če štejemo uresničenje želje velikega števila ljudi po bivanju v primestnem okolju, se moramo s tem strinjati. Kljub temu pa zapolnjevanje zmogljivosti infrastrukture za dnevne migracije in s tem povezani zastoji ter obremenjevanje okolja s hrupom in poraba časa, kakovost bivanja gotovo zmanjšuje, enako velja za centralizacijo storitev in s tem njihovo umikanje iz podeželskih območij. Dosedanji prostorski razvoj je ocenjen negativno tudi z vidika ohranjanja prostorske identitete, saj (vsaj večinoma) ni prinesel kakovostnih prostorskih rešitev. Podobno velja za sposobnost prostorskih sistemov na prilagajanje oz. njihova odpornost, saj se z nadaljevanjem pozidave v ogroženih območjih, z zgoščevanjem mestne zidave, večanjem odvisnosti od infrastrukture (centralizacija storitev), veča tudi njihova ranljivost.

Razlika v ocenah med prvim in drugim modelom je pričakovana, saj so do podobnih ugotovitev prišli tudi avtorji vhodnih študij (Analiza izvajanja ...2014, Poročilo o ...,2015, Analiza stanja...,2011). Čeprav

se z razlogi ta naloga neposredno ne ukvarja, pa jih je treba upoštevati: poleg sistemskih razlogov za šibko kohezijo (horizontalna - sektorska - in vertikalna neusklajenost (razmerje država-občina, pomanjkanje regij)), je to zlasti pomanjkanje instrumentov, nedelujoča zemljiška politika, pomanjkanje zavesti o prostoru kot vrednoti, itd. Pri zasnovi modela je treba premisliti v kolikšni meri je »idealni« model sploh dosegljiv - torej v kolikšni meri se gre zanašati na pozitivne spremembe v razlogih oziroma ali ga je smiselno postaviti kot nek cilj v strategiji.

2.3 Zasnova modela

Novi model prostorske razvoja gradi na izhodiščnih predpostavkah, kot so policentrizem, racionalen razvoj, kakovost bivanja. Poleg tega mora upoštevati spremembe, ki so se v vmesnem času zgodile v prostoru in se na njih odzvati. Prostorske sisteme je treba obravnavati bolj integrirano, v medsebojni odvisnosti, ter ustrezno izbrati tudi kategorije modela. Nekaj primerov v nadaljevanju:

- (1) poselitev & infrastruktura: celovite strategije zagotavljanja dostopnosti, ki lahko poleg prostorskih ukrepov (načrtovanje poselitve v skupaj z JPP) vsebujejo tudi alternativne načine izvajanje storitev infrastrukture (zmanjševanje pomena fizične dostopnosti).
- (2) poselitev & krajina: vloga zelene infrastrukture pri blaženju posledic podnebnih sprememb (prezračevalni koridorji, uravnavanje površinskih odtokov, pomen vegetacije za mikroklimo v mestih);
- (3) krajina & infrastruktura: prostorske posledice rabe obnovljivih virov energije; infrastruktura na vododeficitarnih območjih (namakanje)...
- (4) poselitev & krajina & infrastruktura: poselitev na ogroženih območjih (suše, poplave, plazljivost);
- (5) poselitev & krajina & infrastruktura: strategije za območja demografskega praznjenja (turizem, renaturacija...), itd.

PREGLEDNICA 4: IZHODIŠČA, KATEGORIJE IN USMERITVE ZA PRIPRAVO MODELA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE

	POSELITEV		INFRASTRUKTURA		KRAJINA	
Izhodišča	urbana koncentracija, notranji razvoj naselij		Povezanost		povezanost zelene infrastrukture	
	povezovanje med mesti na regionalni ravni		Zmanjšanje vpliva na okolje in prostor, s tem na kakovost bivanja		ohranjanje kakovosti krajine	
					varstvo in racionalna raba naravnih virov	
		dobra dostopnost do središč/servisov/delovnih mest? dobra povezanost mest konkurenčnost mest usklajenost resornih predlogov s policentrično zasnovo poselitve	Zmanjšan pritisk na naravne vire Kakovost zraka, okolja Povezanost prometnih sistemov in zelene infrastrukture		multifunkcionalnost ZI varno in zdravo bivalno okolje	
	policentrični razvoj razvoj v skladu s prostorskimi potenciali in omejitvami					
Kategorije	P1 središča (mednarodnega, nacionalnega, regionalnega, medobčinskega pomena, pomembnejša lokalna središča in lokalna središča oz. središča vicinalnega pomena)		I1 razvojno prometne osi (V. in X. panevropski prometni koridor, Videm-Nova Gorica-Reka, Tretja razvojna os in Šentilj-Zagreb)		K1 pretežno naravna /odmaknjena podeželska območja + gorska in obmejna območja / obsežna naravno ohranjena območja (Alpe in Dinaridi), Območja Nature 2000, gozdovi s poudarjeno ekološko in socialno funkcijo, varovalni gozdovi in gozdni rezervati	
	P2 mesta, mestna naselja		I2 mednarodna vozlišča		K2 pretežno kulturna / jedrna podeželska območja	
	P3 Funkcionalna urbana območja		I3 prometni terminali mednarodnega, nacionalnega, regionalnega pomena		K3 kmetijsko intenzivna krajina / jedrna in suburbanizirana podeželska območja	
	P4 območja za stanovanjsko oskrbo (urbana območja znotraj ŠMO z dobro dostopnostjo do JPP in povezanostjo s središčem višjega ranga)				K4 koridorji (reke: Save, Drave, Mure in Soče)	
		PI1 območja integriranega javnega prometa in poselitve /urbana območja, ki so prometno (z javnim potniškim prometom) dobro povezana z urbanim središčem PI2 primestna naselja, ki so z JPP dobro povezana z urbanim središčem PI3 širša mestna območja (sometstja, med seboj učinkovito povezana središča) PI4 podeželska območja (srednje dostopna, srednje odročna) PI5 gravitacijska območja po dostopnosti do funkcij v urbanih središčih najvišjega, višjega in nižjega ranga / območja po izohroni priključka na avtocesto ali hitro cesto (35 in 45-minut)			PK1 pretežno urbana krajina / suburbanizirana podeželska območja	
	PIK1 funkcionalna urbana območja (FUO / širša mestna območja					
	PIK2 čezmejna funkcionalna območja					
	PIK3 obalno območje z morjem					
	PIK4 območja za razvoj turizma ?					
Usmeritve (v oklepaju cilji, ki jih posamezne usmeritve izpolnjujejo)	Pa notranji razvoj mest in drugih naselij, racionalna raba zemljišč in objektov (C1, C2, C3)		Ia krajši čas potovanja/manjša potreba po potovanjih (C1, C1.2.5, C3.1.4)		Ka (krepitev) prepoznavnosti z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine / ohranjanje in nove oblike gospodarjenja s kulturno dediščino (C4)	
	Pb ohranjanje arhitekturne prepoznavnosti mest in drugih naselij (C4)		Boljša povezanost/dostopnost (C1.1.2, C1.2.4, C2.1, C2.3, C3.1)		Kb (ohranjanje) naravnih kakovosti krajine / varstvo	

		Ib višja raven storitev za javni prevoz (C1.2.4, C3, C3.1, C3.1.4), Vzdrževanje obstoječe infrastrukture (C2.1) Izboljšanje pogojev za kolesarjenje (promet+turizem/rekreacija (C3.1.2.4, C3.1.4., C3.2, C4.1)	narave /ohranjanje in nove oblike gospodarjenja z naravno dediščino (C4)	
		PIa komunalno opremljanje zemljišč (C3?) PIb prometna infrastruktura, ki omogoča dostopnost do: (funkcij v) središčih 12 pokrajin / središč najvišjega (višjega / nižjega) ranga / priključka na avtocesto ali hitro cesto v 35 in 45-minutni izohroni / postaje na hitri železniški progi v 30-minutni izohroni / mednarodnega letališča (v Sloveniji) vsaj v izohroni 45 minut / delovnih mest v proizvodnji / do parcel za gradnjo proizvodnih kapacitet (C1, C2, C3) PIc namesto gradnje (posamičnih odsekov) nove prometne infrastrukture v ospredje postaviti celovite strategije zagotavljanja dostopnosti, ki lahko poleg prostorskih ukrepov (načrtovanje poselitve v skupaj z JPP) vsebujejo tudi alternativne načine izvajanje storitev infrastrukture (zmanjševanje pomena fizične dostopnosti) PId zgoščanje poselitve ob vozliščih za trajnostno mobilnost, spodbujanje heterogene rabe, sorabe, primerne gostote	IKa preudarna raba naravnih virov in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (C1, C3) IKb (premisлити?) prostorske posledice rabe obnovljivih virov energije (??) IKc povezovanje prometne in zelene infrastrukture (npr. kolesarske poti) IKd okoljske/prostorske posledice novih prometnih koridorjev	PKa prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi (C1, C3, C5) PKb (ohranjanje) vitalnosti in privlačnosti podeželja / medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij (C3, C4) PKc vloga zelene infrastrukture pri blaženju posledic podnebnih sprememb (prezračevalni koridorji, uravnavanje površinskih odtokov, pomen vegetacije za mikroklimo v mestih)
	PIKa krepitev vloge urbanih središč in njihovih funkcionalnih območij v širšem evropskem in čezmejnem prostoru (C1, C2, C3) PIKb povezanost vseh regij z glavnim mestom / tremi glavnimi državnimi središči (C1) PIKc povezave s tujino in med sosednjimi regijami (C1, C2) PIKd krepitev konkurenčnosti (C2, C5) PIKe turistični razvoj (C2, C4) PIKf usmerjanje/načrtovanje/umikanje poselitve na/iz ogroženih območjih (poplave, plazljivost) PIKg oblikovanje različnih strategij za območja demografskega praznjenja (turizem, renaturacija...)			